

Kohti kulttuurimatkailun kehittämisen tiekarttaa

Kooste verkkokyselyn tuloksista

VALTIONEUVOSTON JULKAISUJA 2021:85

vn.fi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Valtioneuvoston julkaisu 2021:85

Kohti kulttuurimatkailun kehittämisen tiekarttaa

Kooste verkkokyselyn tuloksista

Valtioneuvosto Helsinki 2021

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Valtioneuvosto

© 2021 tekijät ja opetus- ja kulttuuriministeriö

ISBN pdf: 978-952-383-923-6

ISSN pdf: 2490-0966

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2021

Kohti kulttuurimatkailun kehittämisen tiekarttaa Kooste verkkokyselyn tuloksista

Valtioneuvoston julkaisuja 2021:85

Julkaisija	Valtioneuvosto		
Yhteisötekijä	Kulttuurimatkailun tiekartta -työryhmän asiantuntijasihteeristö (toim.)		
Kieli	suomi	Sivumäärä	28

Tiivistelmä

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti keväällä 2021 työryhmän, jonka tehtävänä on laatia esitys kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartaksi. Tiekartassa määritellään tulevien vuosien kehittämistoimet ja sen on tarkoitus toimia kansallisena ohjaavana asiakirjana myös Euroopan neuvoston kulttuurireittitoiminnassa. Tiekartta tukee pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman tavoitetta vahvistaa kulttuurimatkailua.

Tiekarttaa valmisteleva työryhmä keräsi verkkokyselyllä sidosryhmiensä näkemyksiä työnsä tueksi. Kyselyllä kartoitettiin näkemyksiä kulttuurimatkailun vahvistamisen tavoitteista ja toimista sekä kehittämismahdollisuuksista ja haasteista. Tässä koosteessa esitellään lyhyesti kyselyn tuloksia ja niistä tehtyjä havaintoja.

Kyselyn kokonaisvastaajamäärä oli 156. Vastaajat edustivat kulttuuriorganisaatioita ja -kohteita, matkailualan toimijoita, koulutusorganisaatioita ja julkista hallintoa. Vastauksia tuli eri puolilta Suomea, eniten Uudeltamaalta, Lapista, Pohjois-Karjalasta ja Etelä-Savosta.

Kestävä kehitys ja digitalisaatio nousivat vastauksissa esiin muutossuuntina. Tulosten perusteella Suomi voitaisiin tulevaisuudessa tuntea maailmalla monimuotoisesta kulttuurista, johon matkailija pääsee tutustumaan vastuullisesti sujuvan digitaalisen palvelupolun kautta.

Asiasanat	kulttuuri, taide, kulttuuriperintö, matkailu		
ISBN PDF	978-952-383-923-6	ISSN PDF	2490-0966
Asianumero		Hankenumero	OKM038:00/2021

Julkaisun osoite <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-923-6>

Med sikte på en färdplan för utveckling av kulturturismen Sammandrag av webbenkätens resultat

Statsrådets publikationer 2021:85

Utgivare	Statsrådet		
Utarbetad av	Sakkunnigsekretariatet för arbetsgruppen för en Färdplan för kulturturismen (red.)		
Språk	finska	Sidantal	28

Referat

Våren 2021 tillsatte undervisnings- och kulturministeriet en arbetsgrupp med uppgift att utarbeta ett förslag till färdplan för den nationella utvecklingen av kulturturismen. I färdplanen fastställs utvecklingsåtgärderna för de kommande åren och avsikten är att färdplanen ska vara ett nationellt styrande dokument också inom Europarådets kulturvägsverksamhet. Vägkartan främjar målet att stärka kulturturismen i statsminister Sanna Marins regeringsprogram.

Arbetsgruppen som beredde färdplanen samlade genom en webbenkät in sina intressentgruppers synpunkter till stöd för sitt arbete. Enkäten kartlade synpunkter på mål och åtgärder för att stärka kulturturismen samt utvecklingsmöjligheter och utmaningar. I denna sammanställning presenteras i korthet resultaten av enkäten och de observationer som gjorts om dem.

Det totala antalet respondenter uppgick till 156. Deltagarna representerade kulturorganisationer och kulturobjekt, aktörer inom turistbranschen, läroanstalter och den offentliga förvaltningen. Svar erhöles från olika håll i Finland, mest från Nyland, Lappland, Norra Karelen och Södra Savolax.

Hållbar utveckling och digitalisering lyftes fram som trender. Utifrån resultaten kan Finland i framtiden vara känd i världen för en mångsidig kultur, som resenärer kan lära känna på ett ansvarsfullt sätt via en smidig digital servicekedja.

Nyckelord kultur, konst, kulturarv, turism

ISBN PDF 978-952-383-923-6

ISSN PDF 2490-0966

Ärendenummer

Projektnummer OKM038:00/2021

URN-adress <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-923-6>

Towards a Roadmap for Developing Cultural Tourism Summary of the results of an online survey

Publications of the Finnish Government 2021:85

Publisher	Finnish Government		
Group author	Secretariat of experts of the working group on the Roadmap for Developing Cultural Tourism (ed.)		
Language	Finnish	Pages	28

Abstract

In spring 2021, the Ministry of Education and Culture appointed a working group to prepare a proposal for a roadmap for the national development of cultural tourism. The roadmap defines the measures for developing cultural tourism in the coming years and is designed to serve as a national guiding document also in the cultural route activities of the Council of Europe. The roadmap supports the objective of strengthening cultural tourism, as set out in the Programme of Prime Minister Sanna Marin's Government.

To support its work, the working group formulating the roadmap collected the views of its stakeholders in an online survey. The survey mapped out the respondents' views on the objectives and measures for strengthening cultural tourism as well as on challenges and potential development opportunities. This document is a brief summary of the results of the survey as well as observations made on them.

Altogether 156 respondents took part in the survey. The respondents represented cultural organisations and cultural sites, actors in the tourism sector, educational institutions and public administration. Responses were received from different parts of Finland, mostly from Uusimaa, Lapland, North Karelia and South Savo.

The proposed direction of change that emerged from the responses was towards sustainable development and digitalisation. The results indicate that in the future Finland might be known around the world for its diverse culture, which travellers could become acquainted with by means a responsible digital service path.

Keywords culture, arts, cultural heritage, tourism

ISBN PDF 978-952-383-923-6

ISSN PDF 2490-0966

Reference number

Project number OKM038:00/2021

URN address <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-923-6>

Sisältö

1	Johdanto	7
1.1	Kyselyn toteutus ja vastaajat.....	8
1.1.1	Kyselyyn vastanneet tahot.....	8
1.1.2	Vastaajien maantieteellinen jakauma.....	9
2	Kulttuurimatkailun kehittämistavoitteet	11
3	Kulttuurimatkailun kehittämiseen liitetyjä haasteita	13
4	Kulttuurimatkailun kehittämistoimet	16
4.1	Osaamisen kehittäminen.....	17
5	Tulevaisuuden mahdollisuuksia	19
6	Lopuksi	22
	Liite: verkkokyselylomake	24

1 Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti keväällä 2021 työryhmän, jonka tehtävänä on laatia esitys kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartaksi. Esityksessä määritellään tulevien vuosien kehittämistoimet ja vastuutahot. Lisäksi tiekartan on tarkoitus toimia kansallisena ohjaavana asiakirjana Euroopan neuvoston kulttuurireittitoiminnassa. Kestävän kehityksen periaatteet otetaan huomioon tiekarttatyössä läpileikkaavasti.

Kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartan laatiminen tukee pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman ja Suomen matkailustrategian 2019–2028 tavoitetta vahvistaa kulttuurimatkailua. Tavoite kiinnittyy luovien alojen toimintaedellytysten sekä matkailun kestävän kasvun ja uudistamisen edistämiseen. Luovien alojen vahvistaminen on myös yksi opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan strategian 2025 tavoite-alueista. Kulttuurimatkailuun kytkeytyviä tavoitteita sisältyy niin ikään useisiin kulttuuripolitiikan sektorikohtaisiin strategioihin ja linjauksiin.

Tiekarttatyön tavoitteena on osaltaan viedä kulttuurimatkailua ohjaavaa strategiatyötä käytäntöön. Määrittelemällä vastuutahot ja kehittämistoimet tiekartta konkretisoi eri strategioihin kirjattuja linjauksia ja muodostaa toimintaohjelman, joka ohjaa kulttuurimatkailun kehittämistyötä tulevana vuosina. [Tiekarttatyön asiakirjoihin voi tutustua valtioneuvoston hankeikkunassa tämän linkin kautta.](#)

Kulttuurimatkailun tiekartta -työryhmä keräsi verkkokyselyllä sidosryhmiensä näkemyksiä tiekartan laatimisen tueksi. Kyselyllä kartoitettiin näkemyksiä kulttuurimatkailun vahvistamiseen liittyvistä tavoitteista ja toimista sekä mahdollisuuksista ja haasteista, joita kulttuurimatkailun kehittämiseen liitetään. Kysely oli avoin kaikille kulttuurimatkailun parissa toimiville ja siitä kiinnostuneille tahoille.

Tässä koosteessa esitellään lyhyesti kyselyn tuloksia ja niistä tehtyjä havaintoja. Tuloksia käytetään tiekartan laatimisen tukena.

Kulttuurimatkailun kenttä on hyvin laaja ja toimintatavat moninaisia. Kyselyn tulosten ei voida katsoa edustavan koko toimialaa, mutta ne luovat näkymän kulttuurimatkailun kehittämisessä ajankohtaisiin teemoihin ja antavat suuntaa tulevien toimenpiteiden laatimiselle.

1.1 Kyselyn toteutus ja vastaajat

Kulttuurimatkailun kehittämistä koskenut verkkokysely oli avoinna 7.6.–23.6.2021. Kyselylinkki julkaistiin opetus- ja kulttuuriministeriön verkkosivuilla ja siitä viestittiin tiekarttatyön avoimessa kick-off-tilaisuudessa 7.6.2021, jonka osallistujille kyselylinkki jaettiin sähköpostitse. Opetus- ja kulttuuriministeriö jakoi tietoa kyselystä sähköpostitse kulttuurin ja taiteen tiedotuskeskuksille sekä kulttuurin alan keskusjärjestöille.

Kyselylomakkeen innoituksena toimi Maailman matkailujärjestön UNWTO:n vuosina 2015–2016 toteuttama asiantuntijakysely, jota käytettiin osan kysymyksistä pohjana¹. Kysymyksenasettelua muokattiin tiekarttatyön tavoitteisiin sopivaksi ja vaihtoehtojen joukkoon lisättiin kansallisessa kehittämistyössä esiin nousseita tai aiemmassa strategiatyössä linjattuja tavoitteita sekä toimia. Kysely sisälsi asteikkoihin pohjautuvia kysymyksiä, monivalintakysymyksiä ja avoimia kysymyksiä. Jokaista ennakkoon määriteltyihin vaihtoehtoihin perustuvaa kysymystä oli mahdollista tarkentaa tai täydentää avoimella vastauksella.

Kyselyyn vastasi yhteensä 156 toimijaa. Samasta organisaatiosta saattoi tulla useampia vastauksia. Taustaorganisaation nimen ilmoittaminen oli vapaaehtoista. Runsaat 60 toimijaa vastasi kyselyyn siten, että vastanneen organisaation nimi on tiedossa.

Tässä koosteessa esitellyt kyselyn tuloksia on tulkittu kokonaisuutena erittelemättä vastauksia organisaation tai toimialan mukaan. Avoimia vastauksia on lainattu siten, etteivät ne ole yhdistettävissä yksittäiseen vastaajaan.

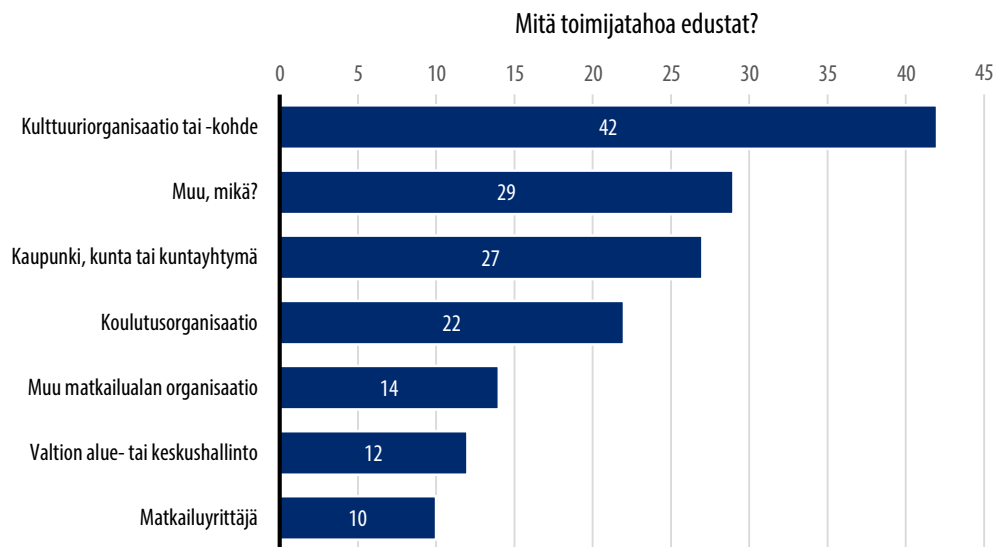
1.1.1 Kyselyyn vastanneet tahot

Kyselyyn vastanneista suurin osa ilmoitti edustavansa kulttuuriorganisaatiota tai -kohdetta (n=42). Jatkokysymykseen organisaation pääosin edustamasta kulttuurin tai taiteen alasta valtaosa vastanneista kulttuuriorganisaatioista tai -kohteista totesi edustavansa kulttuuriperintöä (n=10) tai museota (n=8). Jonkin verran vastauksia tuli myös festivaaleilta ja muilta kulttuuritapahtumilta (n=5) sekä teatterin (n=4) ja musiikin (n=4) aloilta. Muilta kulttuurin ja taiteen aloilta saatiin yksittäisiä vastauksia, joita ei yksilöidä. Moni vastanneista valitsi vaihtoehdon ”muu”, johon liitettiin muun muassa yhdistysmuotoista kulttuurinedistämistoimintaa (n=9).

¹ World Tourism Organization (2018), *Tourism and Culture Synergies*, UNWTO, Madrid, DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284418978>.

Vastaajista 27 ilmoitti edustavansa kaupunkia, kuntaa tai kuntayhtymää ja 24 koulutusorganisaatiota. Valtion alue- tai keskushallintoa edusti 12 vastaajaa. Matkailualan toimijoita kyselyyn vastasi yhteensä 24, joista 10 ilmoitti edustavansa matkailuyrittäjää ja 14 muuta matkailualan organisaatiota. Vastaajista 29 ilmoitti edustavansa muuta tahoa, joihin lukeutui muun muassa eri alojen yrittäjiä ja tutkijoita.

Kuvio 1. Kyselyyn vastanneet organisaatiot. Vaihtoehdon valinneiden vastaajien määrä, n=156.

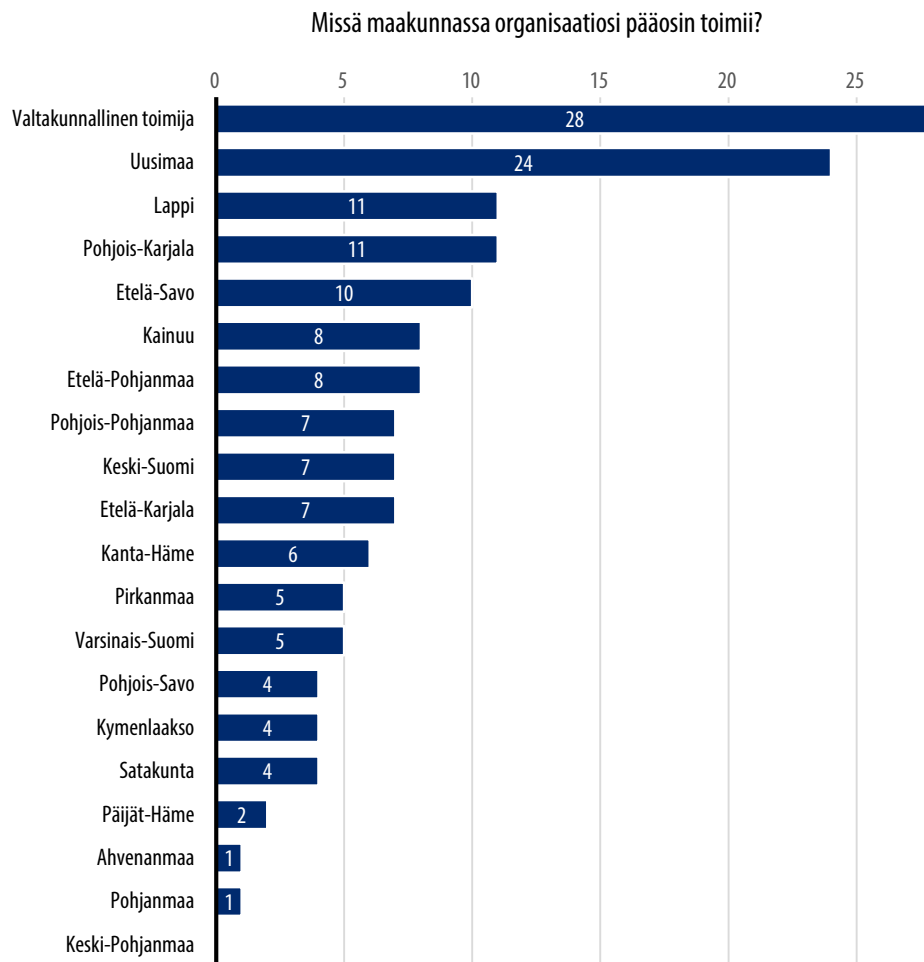

1.1.2 Vastaajien maantieteellinen jakauma

Valtaosa vastanneista (n=28) ilmoitti edustavansa valtakunnallisesti toimivaa organisaatiota. Lähes yhtä moni ilmoitti organisaationsa toimivan pääosin Uudellamaalla (n=24).

Seuraavaksi eniten vastauksia kyselyyn tuli pääosin Lapissa (n=11), Pohjois-Karjalassa (n=11) ja Etelä-Savossa (n=10) toimivilta organisaatioilta. Loput vastauksista jakautuivat melko tasaisesti eri maakuntien välillä. Joistakin maakunnista tuli yksittäisiä vastauksia. Pääosin Keski-Pohjanmaalla toimivia tahoja ei vastannut kyselyyn.

Kuvio 2. Vastaajien maantieteellinen jakauma. Vaihtoehdon valinneiden vastaajien määrä, n=153.

2 Kulttuurimatkailun kehittämistavoitteet

Kyselyssä kartoitettiin, kuinka tärkeinä vastaajat pitivät kulttuurimatkailun vahvistamiseen muun muassa eri strategioissa liitettyjä tavoitteita. Suurta hajontaa eri tavoitteiden välillä ei syntynyt, ja kaikki tavoitteet määriteltiin asteikolla 1–5 keskimäärin joko tärkeäksi (4) tai erittäin tärkeäksi (5). Vähiten tärkeänä pidettiin kulttuurimatkailun seuranta- ja mittausmenetelmien kehittämistä, jonka keskiarvoinen tärkeys arvioitiin ainoana vaihtoehdoista alle neljän.

Tärkeimmäksi tavoitteeksi kyselyssä nousi kulttuuri- ja kulttuuriperintökohteiden sekä luontokohteiden ja -matkailun yhteistyön vahvistaminen (ka=4,7). Sitä seurasivat matkailun kestävyys vahvistaminen (ka=4,6) ja kulttuuriperintökohteiden säilymistä, ylläpitoa ja kestävää käyttöä tukevan matkailun vahvistaminen (ka=4,6).

Kuvio 3. Kulttuurimatkailun vahvistamiseen liittyvien tavoitteiden tärkeys. Keskiarvo asteikolla 1–5 (1 Ei lainkaan tärkeä – 2 Ei kovinkaan tärkeä – 3 Jokseenkin tärkeä – 4 Tärkeä – 5 Erittäin tärkeä - En osaa sanoa). n=156

Avoimissa vastauksissa useat vastaajat toivat esiin pitävänsä kaikkia mainittuja tavoitteita tärkeinä. Vastauksissa nousi esiin myös tavoitteiden kiinteä liittyminen yhteen. Kulttuuri-alan toimintaedellytyksistä ja paikallisista kulttuurisista voimavaroista huolehtimista pidettiin useissa vastauksissa edellytyksenä kulttuurimatkailun kehittämiseksi. Matkailun kehittämistä paikallisten yhteisöjen tarpeista käsin pidettiin tärkeänä. Esimerkiksi saamelaisten kotiseutualueelle suuntautuvan matkailun osalta mainittiin tarve turvata saamelaisten oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä tuotiin esiin tarve huolehtia, että saamelaiskulttuurin matkailullisesta hyödyntämisestä voivat päättää saamelaiset itse.

Kulttuurimatkailun vahvistamiseen liittyen tärkeinä pidettiin muun muassa synergioiden ja rajapintojen hyödyntämistä esimerkiksi kulttuurin ja hyvinvoinnin sekä kulttuuri- ja koulutusmatkailun välillä. Kulttuuri- ja matkailualojen yhteistyön ja yhteiskehittämistapojen kehittämistä sekä yhteistä visiota ja tavoitteellisuutta pidettiin niin ikään tärkeinä.

Vastauksissa pidettiin tärkeinä myös kulttuurimatkailutarjonnan ja -kysynnän lisäämiseen liittyviä tavoitteita sekä kulttuurimatkailutuotteiden markkinointia ja myyntiä. Kulttuurimatkailun tuote- ja palvelutarjonnan kehittämisen näkökulmasta keskeisinä kehityssuuntina esiin nousivat muun muassa asiakaslähtöisyys, pienten kohteiden nostaminen esiin, mahdollisuus osallistua ja kokea kulttuuria sekä elämyksellisyys. Vastauksissa nousivat esiin myös kansainvälisen ja kotimaisen matkailijan erilaiset tarpeet sekä kulttuurimatkailun maakuvan vahvistaminen.

Matkailun kestävyden ja vastuullisten toimintatapojen vahvistamisen merkitys nousi esiin useissa vastauksissa. Vastauksissa esiintyi myös ajatus kestävydestä perustana, jota vasten kulttuurimatkailun vahvistamiseen liittyviä tavoitteita tulee tarkastella. Luontoarvojen ja kulttuuriympäristöjen merkityksen tunnistaminen kulttuurimatkailussa nousi niin ikään esiin tärkeänä pidettynä tavoitteena. Työn tueksi tuotiin esiin tarvetta kestävyden mittaamiseen sekä matkailukäytön vaikutusten seurantaan.

3 Kulttuurimatkailun kehittämiseen liitettyjä haasteita

Kyselyssä pyydettiin vastaajia arvioimaan, liittyykö kulttuurimatkailun kehittämiseen heidän mielestään joitakin haasteita. Kaikki kyselyyn vastanneista vastasivat kysymykseen. Kaikki vastaajista kokivat, että kulttuurimatkailun kehittämiseen liittyy haasteita.

Useimmin haasteeksi nähtiin kulttuurimatkailutarjontaan liittyvät haasteet: kulttuurimatkailutuotteiden saatavuus ja näkyvyys sekä kulttuurimatkailutuotteiden markkinointi ja/tai myynti. Seuraavaksi useimmin haasteiksi nähtiin resurssit, matkailuun liittyvien mahdollisuuksien tunnistaminen, osaamiseen liittyvät puutteet sekä kulttuuri- ja matkailualojen toimintakulttuurien ja/tai toimintatapojen yhteensovittaminen. Vähemmän merkittävänä haasteina pidettiin yhteistyökumppaneiden löytämistä, hallinnollisia rakenteita, tiedonkulkua ja Suomen kulttuurimatkailun maakuvaan liittyviä haasteita.

Kuvio 4. Kulttuurimatkailun kehittämiseen liitettyjä haasteita. Vaihtoehto valittu % vastauksista, valittujen vastausten lukumäärä=983. Vastanneiden lukumäärä=156.

Avoimissa vastauksissa kerrottiin muun muassa asenteisiin ja tiedon puutteeseen liittyvistä haasteista. Vastauksissa esiintyi esimerkiksi kokemuksia kulttuuri- tai matkailualan ymmärtämättömyydestä toisen alan toimintaa kohtaan. Myös matkailun ja kestävä kehityksen tasapainottaminen sekä eettisen matkailun kehittäminen nousivat esiin.

Rahoitus nousi niin ikään esiin haasteena. Haasteita liitettiin esimerkiksi rahoitukseen vaadittavaan korkeaan omarahoitusosuuteen ja hakukelpoisuutta rajaaviin seikkoihin. Haasteellisena pidettiin myös kehittämistyön riippuvuutta hankerahoituksesta. Resurssipulaan viitattiin myös toiminnan volyyymiin ja yhteistyön kehittämiseen vaikuttavana tekijänä. Muutama vastaajista koki haasteellisena kulttuurimatkailun toimijoiden suuren määrän, mihin liitettiin muun muassa tiedonkulkuun ja toiminnan yhteensovittamiseen liittyviä haasteita.

Avovastauksissa oli mahdollista ehdottaa myös mahdollisia ratkaisuja haasteisiin. Ratkaisuksi ehdotettiin muun muassa tiedon lisäämistä, erilaisten yhteistyömuotojen (esim.

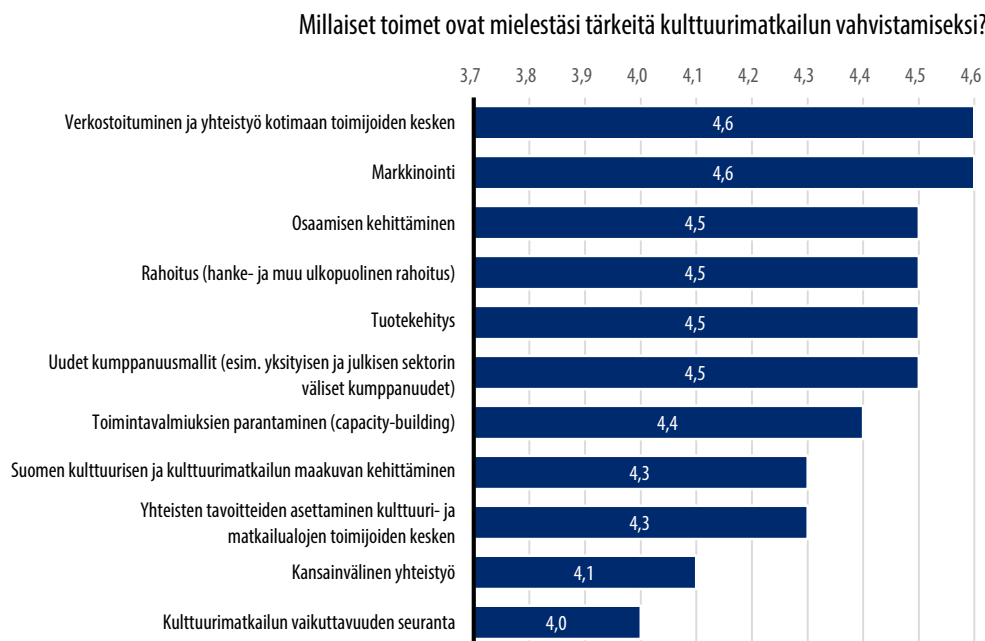
yhteiset markkinointi- ja myyntikanavat, monituottajamallit) kehittämistä, tuotetarjonnan laajentamista ja kehittämistä sekä tukea kehittämistyöhön. Myös erilaiset mentorointi- ja neuvontapalvelut, kuten Visit Finlandin toimivaksi koetun akatemiamallin laajentaminen, mainittiin. Lisäksi esiin nousivat yhteiset kehittämistavoitteet ja -toimet sekä osaamisen kehittäminen.

4 Kulttuurimatkailun kehittämistoimet

Kulttuurimatkailun kehittämiseen liittyvien tavoitteiden lisäksi vastaajia pyydettiin kyse-lyssä arvioimaan joukon kehittämistoimia tärkeyttä. Merkittäviä eroja eri toimien tärkey-dessä ei ilmennyt. Kaikki tavoitteista arvioitiin vähintään tärkeiksi.

Tärkeimmiksi kehittämistoimiksi arvioitiin täpärästi verkostoituminen kotimaan toimijoi-den kesken ja markkinointi. Lähes yhtä tärkeiksi arvioitiin osaamisen kehittäminen, rahoitus, tuotekehitys ja uudet kumppanuusmallit. Seuraavaksi tärkeimpinä pidettiin toiminta-valmiuksien parantamista, Suomen kulttuurisen ja kulttuurimatkailun maakuvan kehittä-mistä sekä yhteisten tavoitteiden asettamista kulttuuri- ja matkailutoimijoiden kesken. Toi-mista vähiten tärkeiksi, mutta yhtä lailla tärkeiksi, arvioitiin kansainvälinen yhteistyö ja kulttuurimatkailun vaikuttavuuden seuranta.

Kuvio 5. Kulttuurimatkailun vahvistamiseen liittyvien toimien tärkeys. Keskiarvo asteikolla 1–5 (1 Ei lainkaan tärkeä – 2 Ei kovinkaan tärkeä – 3 Jokseenkin tärkeä – 4 Tärkeä – 5 Erittäin tärkeä – En osaa sanoa). n=155

Avoimissa vastauksissa esiin nousi muun muassa hallinnonalojen välinen yhteistyö, hallinnon eri tasojen näkökulmien ymmärtäminen sekä yhteistyö kaikilla näillä tasoilla. Yhteistä kansallista visiota pidettiin tärkeänä, minkä lisäksi vastauksissa tuotiin esiin tarvetta jalkauttaa toimenpiteitä paikallistasolle. Eräs vastaajista pohti, voisiko seurattavia tavoitteita asettaa aluetasolla. Lisäksi pidettiin tärkeänä, että tavoitteet olisivat konkreettisia ja mahdollistaisivat myös pienyrittäjien osallistumisen kehittämistyöhön.

Vastauksissa viitattiin myös tuotteistamisen vahvistamiseen ja verkostoitumiseen tuotteistamiskärjellä. Muita mainittuja toimia olivat muun muassa kulttuurituotteiden ostettavuuden parantaminen, kansainvälisten asiakkaiden toiveita koskevan tiedon tuottaminen, digitalisaation hyödyntäminen, tuotetietojen verkkosaatavuuden kehittäminen sekä erilaisten kulttuuri- ja matkailutoimijoiden välistä yhteistyötä kuvaavien esimerkkien jakaminen.

Vastauksissa todettiin myös rahoitukseen liittyviä haasteita, jotka limittyivät jo aiemmin mainittuihin omarahoitusosuuteen ja muihin hallinnollisiin esteisiin esimerkiksi hakukelpoisuuden osalta. Vastauksissa nousi niin ikään esiin tarve huolehtia, että rahoitusta ohjautuu esimerkiksi kulttuuriperinnöstä huolehtimiseen. Lisäksi vastaukset liittyivät muun muassa olemassa olevien hankkeiden hyödyntämiseen, tarpeeseen vahvistaa kulttuuri- ja matkailualan koulutuksen liittymäpintoja sekä kulttuuriperinnön ja luonnon yhteyden vahvistamiseen.

4.1 Osaamisen kehittäminen

Näkemyksiä osaamisen kehittämiseen liittyvistä tarpeista kartoitettiin kyselyssä omalla kysymyksellään, jossa vastaajia pyydettiin kertomaan, millaista osaamista toimijakentällä kannattaisi heidän mielestään erityisesti kehittää. Vaihtoehtoja oli mahdollista valita viisi.

Jokainen vaihtoehto sai kyselyssä kannatusta, mutta osa vaihtoehtoista nousi melko selvästi esiin. Useimmin osaamisen kehittämistä katsottiin tarvittavan omien sisältöjen tai palveluiden tuotteistamisessa matkailijoille sekä asiakasymmärryksen saralla. Seuraavaksi eniten osaamisen kehittämistä nähtiin tarvittavan digitaalisen osaamisen ja vastuullisuuden aloilla. Muiden vaihtoehtojen osalta valinnat jakautuivat tasaisemmin. Vaihtoehdon ”muu” kohdalla vastaajat viittasivat muun muassa kulttuuriperinnön ja maiseman tunteemukseen, kestävyysosaamiseen, verkostoitumiseen ja sidosryhmätyöskentelyyn.

Kuvio 6. Osaamisen kehittämistarpeita. Vaihtoehto valittu % vastauksista, valittujen vastausten lukumäärä=678. Vastanneiden lukumäärä=152.

Avoimissa vastauksissa korostuivat erityisesti tuotteistamiseen ja tuotteisiin liittyvät osaamisen kehittämistarpeet. Tuotteistamisen lisäksi useissa vastauksissa nousi esiin vahvistaa hinnoitteluosaamista, myyntikanavia ja tuotteiden löydettävyyttä, jotka liitettiin osassa vastauksissa myös asiakasymmärrykseen. Digitaalisen osaamisen vahvistaminen läpi arvo-
ketjun markkinoinnista myyntiin sekä digikoulutustarjonnan vahvistaminen nousivat niin ikään esiin.

5 Tulevaisuuden mahdollisuuksia

Kyselyssä kartoitettiin vastaajien näkemyksiä kulttuurimatkailun kehittämiseen liittyvistä mahdollisuuksista, joita oli mahdollista kuvaila esimerkiksi ihannetilanteen näkökulmasta. Kehitystyöhön liitettiin kyselyssä lukuisia mahdollisuuksia, joita kuvataan alla myös lainauksin. Lainausten kirjoitusasu on tarvittaessa muokattu yleiskieliseksi.

Kulttuuri, kulttuuriperintö ja kulttuuriympäristöt ja niiden yhteys luontoon sekä paikallisuuteen kytkeytyvä elävä kulttuuriperintö nousivat esiin matkailun voimavaroina. Kulttuuristen voimavarojen pohjalle kehitetyn matkailun nähtiin voivan vastata muun muassa matkailijoiden haluun kokea aitoja elämyksiä vastuullisesti. Tarve kehittää yhä kestävämpää matkailua mainittiin niin ikään useissa vastauksissa mahdollisuutena juuri kulttuurimatkailulle.

Voimavarojen käyttämiseen liittyen vastauksissa nousi esiin muun muassa tarve huolehtia kulttuurista ja kulttuuriperinnöstä esimerkiksi kunnostamalla kohteita. Kulttuurimatkailun nähtiin voivan myös vahvistaa paikallista tai alueellista identiteettiä sekä yhteisöllisyyttä. Tärkeänä monissa vastauksissa pidettiin, että kulttuuri ja kulttuuriperintö näkyvät matkailussa omilla ehdoillaan, jolloin matkailun kehittäminen voi vahvistaa myös kulttuurisesti kestävästä kehitystä.

Vastauksissa huomioitiin myös pienten toimijoiden merkitys monipuoliselle kulttuurimatkailutarjonnalle. Pienten toimijoiden ja kohteiden näkökulmasta kehittämiskohteiksi nousivat esimerkiksi yhteistyö markkinoinnissa isompien toimijoiden kanssa sekä kohteiden digitaalisen saatavuuden ja saavutettavuuden kehittäminen. Uusien kohteiden nostamista esiin pidettiin kannatettavana myös kävijähallinnan ja alueellisen elinvoiman näkökulmasta.

”Kulttuurimatkailussa tärkeää on, että myös kulttuuri kehittyy ja on elävää. Eli toisaalta tulee tukea kulttuuria ihan taiteenkin tai perinteen lähtökohdista. Jos vain matkailunäkökulmasta, voi helposti tyhjäntyy merkityksestään.”

”- Ihannetila olisi, että suomalainen kulttuuri ja kulttuuriperintö olisi luonteva osa kulttuurimatkailun kehittämistä, ja että kulttuuriala tuntisi olevansa siinä kotonaan, omana itsenään, ei ainoastaan matkailun kehittämisen välineenä.”

Kulttuuri- ja matkailualan toimijoiden yhteistyön tiivistäminen näkyi monissa vastauksissa mahdollisuutena. Yhteistyöhön muotoina mainittiin vastauksissa esimerkiksi yhteiset visiot ja välineet sekä verkostotoiminta. Yhteistyön vahvistamiseksi katsottiin tarvittavan muun muassa resursseja ja rahoitusta. Hankerahoitukseen nähtiin voivan ensimmäinen askel kohti pysyvämpää yhteistyötä, mutta tarvetta myös pysyvämmälle, pitkäkestoisemmalle ja eri tarkoituksiin, kuten idea- ja testausvaiheeseen sekä liiketoiminta- ja tuottajaosaamisen hankintaan, soveltuvalle rahoitukselle ilmeni. Kansainvälisiä rahoitusinstrumentteja toivottiin saatavan käyttöön. Yrittäjyyden tukeminen ja pienyrittäjien sekä pienempien kulttuurikohteiden mahdollisuudet osallistua kehittämistoimintaan nousivat niin ikään esiin.

Kulttuurin ja matkailun rajapintaan nähtiin tarvittavan henkilöresursseja ja osaamista. Myös koordinoitiin liittyviä kehittämiskohteita nousi esiin: esimerkiksi hallinnonalojen välistä yhteistyötä eri tasoilla valtakunnallisesta alueelliseen ja kuntienväliseen pidettiin tärkeänä. Ihannetilannetta kuvattiin muun muassa seuraavasti:

”Monipuoliseen ja ympärivuotiseen kansainväliset matkailijat tavoittavaan kulttuuri- matkailuun tähtäävillä alueilla palveluntarjoajien välinen koordinaatio toimii ja niillä on yhteiset visiot sekä käytännön työkalut mm. digitaaliseen markkinointiin ja myyntiin.”

”Kulttuurimatkailuyhteistyö tuottaa tuotteita ja palveluita sekä paikallisille asukkaille että vierailijoille. Paikallisten kulutus luo riittävän volyymin palveluille, jotta ne ovat tarjolla ympärivuotisesti myös vierailijoille. Palvelut vahvistavat alueiden/kohteiden vetovoimaa, elinvoimaisuutta ja identiteettiä.”

Vastauksissa nousi esiin myös paljon kulttuurimatkailutuotteisiin ja -tarjontaan liittyvää. Kulttuurimatkailutuotteiden ostettavuus, markkinointi ja myyntikanavat esiintyivät useissa vastauksissa. Erityisesti yhteisten digitaalisten myyntikanavien merkitys korostui. Yhteistyö nousi tärkeäksi myös tuotteistamisen näkökulmasta, sillä useat vastaajista näkivät tarvetta kulttuurimatkailupakettien tai muiden laajempien, matkailijoiden odotuksiin vastaavien kokonaisuuksien kehittämiseen. Esimerkiksi kulttuurimatkailukohteita koskevan tiedon kokoamiselle keskitetysti verkkoon nähtiin tarvetta.

Mahdollisina alustoina tuotetarjonnan kehittämiselle ja yhteistyölle nousivat esiin muun muassa kulttuurireitit sekä erilaiset kansainväliset toimet ja tunnustukset. Tuotetarjonnan näkökulmasta esiin nousi myös kulttuurimatkailun saavutettavuuden vahvistaminen, johon liittyi esimerkiksi joukkoliikenteen parantaminen. Saavutettavuuteen viitattiin myös esteettömyyden ja sosiaalisen saavutettavuuden näkökulmasta.

Tuotekehityksen näkökulmasta tärkeänä pidettiin myös asiakasymmärryksen vahvistamista sekä tarjonnan kehittämistä niin, että se vastaa asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin. Vastauksissa viitattiin myös tarpeeseen vastata esimerkiksi monikielisyyteen liittyviin tarpeisiin.

Yhteistyön mahdollisuudet näyttäytyivät vastauksissa moninaisina. Esiin nousivat muun muassa alueelliseen vetovoimaan liittyvät mahdollisuudet ja kulttuurialan toimijoiden rahoituspohjan laajentaminen.

”Ihannetilanteessa kulttuurikohteet ja -tapahtumat saavat laajennettua kävijämääriään kulttuurimatkailun kehittämisen avulla niin, että tulopohja laajenee. Tähän päästään ammattimaisen tuotteistamisen, verkostomaisen, elämysketjun eri toimijoita edustavan yhteistyön vahvistamisen sekä kustannustehokkaan digitaalisen viestinnän kautta. Tärkeää on myös pystyä vertailukelpoisesti, säännöllisesti ja luotettavasti tutkimaan kävijäprofiileja ja esim. aluetaloudellisia vaikutuksia, jotta toimintaa voidaan kohdentaa ja kehittää oikein.”

”- Ihannetilanne olisi se, että Suomi tunnettaisiin elämysriikkaana matkakohteena, jossa kulttuuriin liittyvät elämykset ovat mukana (lähes) kaikkien täällä matkailevien reissuilla. Niin kotimaisten kuin ulkomaalaistenkin. Suomessa olisi helposti ostettavia, hyvin markkinoituja, korkealaatuisia ja helposti käytettäviä matkailupalveluja, jotka ovat täysin tai osittain kulttuuritoimijoiden tuottamia. Ja näitä olisi eri puolilla maata. Tästä saataisiin lisää tulovirtaa kulttuurialalle ja vahvistettua matkailutoimijoiden tarjontaa eli lisää tuloa myös heille.”

Monet kulttuurimatkailuun liitetyistä mahdollisuuksista liittyivät kiinteästi kestävä matkailun vahvistamiseen. Esimerkiksi kotimaan- ja lähimatkailun sekä ekologisesti kestävien liikkumisen tapojen katsottiin soveltuvan hyvin kulttuurimatkailun viitekehyksiin. Kestävyys nähtiin monissa vastauksissa kaiken toiminnan perustana, johon niin kulttuuri- kuin matkailualan toimijoiden toivottiin sitoutuvan. Ihannetilanteessa kulttuurimatkailu voisi olla kestävä liiketoimintaa, joka tuottaa hyötyjä niin paikallisille yhteisöille kuin palveluja yhteistyössä tuottaville kulttuuri- ja matkailualan toimijoille.

”Kulttuurialan liiketoimintaosaaminen ja matkailualan kulttuuriosaaminen kohtaisivat. Matkailun haitallisten vaikutusten hallinnasta olisi siirrytty matkailun positiivisen vaikutuksen vahvistamiseen, kun kestävä toimintamallit olisi omaksuttu.”

”Kun kulttuurimatkailun kehittäminen suoritetaan kestävä kehityksen arvot huomioon ottaen ja yhteistyössä kulttuuritoimijoiden ja matkailuyrittäjien kanssa, niin kulttuurimatkailulla tulee olemaan merkittävä rooli niin hyvinvoinnin kuin liiketaloudelliselta kannalta suomalaisessa yhteiskunnassa. Tyytyväiset kotimaiset ja kansainväliset matkailijat ovat peilinä tälle prosessille.”

6 Lopuksi

Usea vastaajista koki, ettei kyselyyn valittuja tavoitteita ja toimia ollut helppo asettaa tärkeysjärjestykseen. Erot eri tavoitteiden ja toimien arvioidussa tärkeydessä jäivätkin hienosyisiksi. Tulos kuvaa kulttuurimatkailun laaja-alaisuutta sekä tarvetta tasapainoon kulttuuristen ja matkailuliiketoiminnallisten arvojen välillä. Tavoitteiden laajuus edellyttää monipuolisuutta myös kehittämistoimilta, jotka toteutuvat parhaiten yhteistyössä.

Kestävä kehitys ja digitalisaatio nousivat kyselyssä esiin muutossuuntina, joihin tiekartan toimenpiteitä voidaan kiinnittää. Teemat ovat vahvasti esillä myös Suomen matkailustrategiassa vuosille 2019–2028. Verkkokyselyn perusteella Suomi voitaisiin tulevaisuudessa tuntea maailmalla yhä paremmin monimuotoisesta ja vakaalla pohjalla olevasta kulttuurista, johon matkailija pääsee tutustumaan vastuullisesti sujuvan digitaalisen palvelupolun kautta.

Kyselyn keskeiset tulokset voidaan vetää yhteen seuraavasti:

- **Kulttuurimatkailun vahvistaminen limittyy kulttuurialan tukemiseen ja kulttuurin tuntemukseen.** Muun muassa elävässä kulttuuriperinnössä ja kulttuuriympäristöissä on paljon matkailullista vetovoimaa. Kulttuurimatkailun vahvistaminen pohjaa elinvoimaiseen ja vahvaan kulttuurin perustaan. Tuemmalla kulttuuria ja kulttuurin tuntemusta voidaan huolehtia siitä, että kulttuurista voidaan muotoilla myös matkailijaa kiinnostavia ja vastuullisia tuotteita. Kulttuurin yhteyttä luontoon ja kulttuurielämysten liittämistä muuhun matkailuun, kuten luontomatkailuun, kannattaa hyödyntää. Matkailu voi laventaa kulttuurialan rahoituspohjaa ja kulttuuri tuoda matkailulle uusia sisältöjä ja yleisöjä.
- **Kulttuurimatkailu vahvistuu yhteistyöllä.** Kulttuurimatkailun vahvistamiseksi tarvitaan hallinnonalat ja toimialarajat ylittävää yhteistyötä valtakunnallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Verkostojen, yhteistyömuotojen ja kulttuurimatkailupalvelujen monituottajamallien kehittämiseen kaivataan tukea.
- **Kulttuurimatkailun vahvistamiseksi toivotaan eri toimijoiden tarpeet huomioivaa rahoitusta ja tukipalveluja.** Resurssipula voi hidastaa yhteistyön

kehittämistä kulttuuri- ja matkailualan toimijoiden kesken. Hankerahoituksella voidaan tukea yhteistyön syntymistä, mutta tueksi toivotaan myös pitkäkestoisempaa rahoitusta. Pienten ja aloittelevien toimijoiden tarpeiden tunnistamista rahoituksessa pidetään tärkeänä. Rahoituksen lisäksi yhteistyötä voitaisiin tukea esimerkiksi mentorointipalvelulla tai mahdollistamalla tuen käyttö esimerkiksi liiketoimintaosaamisen hankintaan.

- **Tuotteistamiseen, asiakasymmärrykseen, vastuullisuuteen ja digitaalisiin palveluihin liittyvää osaamista kannattaa kehittää.** Osaamisen kehittämiseen liittyvissä tarpeissa painottuivat erityisesti palveluiden ja tuotteiden kehittämiseen liittyvä osaaminen sekä vastuullisuus. Digitaalisten taitojen kehittäminen on tulevaisuudessa tärkeää. Tuotekehitykseen liittyvää osaamista voi löytää myös yhteistyössä: sisältöjen tuottaja voi toimia yhteistyössä liiketoiminnan, brändäyksen, markkinoinnin tai myynnin osaajan kanssa tai tukeutua kulttuurin ja matkailun rajapinnassa toimivan ammattilaisen osaamiseen.
- **Kulttuurimatkailun tuotekehitystä sekä tuotteiden ostettavuutta ja markkinointia digitaalisissa kanavissa tulee edelleen vahvistaa.** Kulttuurimatkailun kehittämiseen liitettiin monia haasteita, joista merkittävimiksi nousivat kulttuurimatkailutuotteiden saatavuus ja näkyvyys, tuotteiden markkinointi ja myynti sekä resurssit. Kulttuurimatkailutuotteiden saatavuutta ja näkyvyyttä digitaalisilla myynti- ja markkinointialustoilla on tarpeen vahvistaa. Tietoa on lisäksi tarpeen koota yhteisiin tietovarantoihin, jotka vastaavat matkailijan tarpeisiin ja joissa tieto on helposti saatavilla. Tuotekehityksessä tulee huomioida vastuullisuus sekä pyrkiä kehittämään kokonaisvaltaisia elämyksiä, jotka yhdistävät kulttuurielämyksiin esimerkiksi majoitus- ja ravintolapalveluja. Kulttuurireitit ovat mahdollinen kehittämisväline.
- **Kestävyys ja vastuulliset toimintatavat kuuluvat kulttuurimatkailun vahvistamisen ytimeen.** Kulttuurimatkailun vahvistamiseksi toivotaan yhteistä visiota, jossa kestävyys ja vastuullisuus asettuvat luontevasti toiminnan kehikoksi. Eri toimijoiden rooleja kirkastamalla, kulttuurimatkailun koordinoitua vahvistamalla ja yhteistyöllä yli maakunta- ja hallinnonalojen rajojen voidaan kehittää yhä vaikuttavampaa kulttuurimatkailua. Konkreettisia ja paikalliselle tasolle juurtuvia tavoitteita kaivataan.

Liite: verkkokyselylomake

Verkkokysely kulttuurimatkailun kehittämisestä

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti keväällä 2021 työryhmän, jonka tehtävänä on laatia ehdotus kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartaksi. Ehdotuksessa määritellään tulevien vuosien kehittämistoimet ja vastuutahot. Lisäksi tiekartan on tarkoitus toimia kansallisena ohjaavana asiakirjana Euroopan neuvoston kulttuurireittitoiminnassa. Kestävän kehityksen periaatteet otetaan huomioon tiekarttatyössä läpileikkaavasti.

Lisätietoja tiekarttatyöstä valtioneuvoston hankeikkunassa: [Kulttuurimatkailun tiekartta](#).

Työryhmä kerää nyt sidosryhmiensä näkemyksiä tiekarttatyön laatimisen tueksi. Tällä verkkokyselyllä kartoitetaan näkemyksiä kulttuurimatkailun vahvistamiseen liittyvistä tavoitteista ja toimista sekä mahdollisuuksista ja haasteista, joita kulttuurimatkailun kehittämiseen liitetään.

Kyselyyn voivat vastata kaikki kulttuurimatkailun parissa toimivat tai sen kehittämisestä kiinnostuneet tahot. Vastauksia toivotaan esimerkiksi kulttuuri- ja matkailualan organisaatioilta, paikallisilta ja alueellisilta toimijoilta ja verkostoilta sekä koulutuksen ja hallinnon edustajilta. Vastaukset antavat arvokasta tietoa, joka tukee tiekartan sisältöjen ja toimenpiteiden suunnittelua.

Kyselyyn vastaaminen vie noin 15 minuuttia. Yhdestä organisaatiosta voi tulla useampia vastauksia. Vastauksia käsitellään opetus- ja kulttuuriministeriön johtaman tiekarttatyöryhmän työssä ja siihen liittyvässä raportoinnissa ja muussa viestinnässä. Kyselyn tuloksista voidaan julkaista yhteenvetoja tai koosteita, joissa voidaan siteerata avoimia vastauksia. Vastauksia ei julkaista muodossa, joka voidaan yhdistää yksittäiseen vastaajaan.

Kyselyyn voi vastata 7.6.2021–23.6.2021.

Lisätietoja kyselystä: Emma Harju, Museovirasto, emma.harju[at]museovirasto.fi

Vastaajan taustatiedot

Mitä toimijatahoa edustat?

- Kulttuuriorganisaatio tai -kohde
Jos kyllä, alavalikko: Mitä alaa tai toimintamuotoa organisaatiosi tai kohteesi pääasiassa edustaa?
 - o Teatteri
 - o Tanssi
 - o Musiikki
 - o Sirkus
 - o Muut esittävät taiteet
 - o Visuaaliset taiteet
 - o Muotoilu
 - o Elokuva ja av-ala
 - o Museo
 - o Kulttuuriperintö
 - o Kulttuurireitti
 - o Arkkitehtuuri
 - o Festivaali tai muu kulttuuritapahtuma
 - o Kulttuuri-instituutti
 - o Kirjallisuus
 - o Muu, mikä?
- Matkailuyrittäjä
- Muu matkailualan organisaatio
- Koulutusorganisaatio
- Kaupunki, kunta tai kuntayhtymä
- Valtion alue- tai keskushallinto
- Muu, mikä?

Missä maakunnassa organisaatiosi pääosin toimii? Jos organisaatio toimii valtakunnallisesti, voit valita vaihtoehdon valtakunnallinen toimija.

- Uusimaa
- Varsinais-Suomi
- Satakunta
- Kanta-Häme
- Pirkanmaa
- Päijät-Häme
- Kymenlaakso
- Etelä-Karjala

- Etelä-Savo
- Pohjois-Savo
- Pohjois-Karjala
- Keski-Suomi
- Etelä-Pohjanmaa
- Pohjanmaa
- Keski-Pohjanmaa
- Pohjois-Pohjanmaa
- Kainuu
- Lappi
- Ahvenanmaa
- Valtakunnallinen toimija
- Jos organisaatio toimii useammassa kuin yhdessä maakunnassa, voit mainita pääasiallisen maakunnan lisäksi muut maakunnat tässä.
- Halutessasi voit mainita organisaation nimen.

Millaisia tavoitteita pidät tärkeinä kulttuurimatkailun vahvistamisessa? Arvioi alla olevia tavoitteita asteikolla 1-5, jossa 1=ei lainkaan tärkeä, 5=erittäin tärkeä.

1 Ei lainkaan tärkeä - 2 Ei kovinkaan tärkeä - 3 Jokseenkin tärkeä - 4 Tärkeä - 5 Erittäin tärkeä
- En osaa sanoa

- Digitalisaation edistäminen
- Kaupunki- ja maaseutujen elinvoiman lisääminen
- Kulttuuri- ja kulttuuriperintökohteiden sekä luontokohteiden ja -matkailun yhteistyön vahvistaminen
- Kulttuurialan ja luovien alojen tukeminen
- Kulttuurienvälisen ymmärryksen vahvistaminen
- Kulttuuriin osallistumisen mahdollisuuksien lisääminen
- Kulttuurimatkailukohteiden ja -tarjonnan monipuolistaminen
- Kulttuurimatkailun seuranta- ja mittausmenetelmien kehittäminen
- Kulttuurin rahoituspohjan laajentaminen, esim. matkailutulojen käyttö kulttuurista huolehtimiseen, uudet ansaintamahdollisuudet kulttuuritoimijoille
- Kulttuurireittien kehittäminen
- Kulttuurisisältöjä tarjoavien matkailutoimijoiden entistä vahvempi verkostoituminen
- Matkailun kestävyden vahvistaminen (vastuullisuus, vierailukestävyys)
- Suomen kulttuurimatkailumaakuvan vahvistaminen
- Vahvistetaan matkailua, joka tukee kulttuuriperintökohteiden säilymistä, ylläpitoa ja kestävää käyttöä
- Yksilöiden ja yhteisöjen kulttuuristen identiteettien vahvistuminen
- Tarkenna halutessasi vastaustasi tai kerro muusta tavoitteesta, jota pidät tärkeänä.

Liittykö kulttuurimatkailun kehittämiseen mielestäsi haasteita? Jos, niin millaisia haasteet tai ovat? Voit ajatella oman organisaatiosi toimintaa tai vastata yleisellä tasolla.

- Hallinnolliset rakenteet
 - Kulttuuri- ja matkailualan tavoitteiden ja/tai toimintakulttuurien yhteensovittaminen
 - Kulttuurimatkailutuotteiden saatavuus ja näkyvyys
 - Kulttuurimatkailutuotteiden markkinointi ja/tai myynti
 - Kulttuurin tai kulttuuriperinnön arvojen säilyminen ja kohteiden vierailukestävyys matkailun lisääntyessä
 - Matkailutuottojen ohjautuminen kulttuurikohteista huolehtimiseen
 - Matkailuun liittyvien mahdollisuuksien tunnistaminen
 - Osaamiseen (esim. kulttuurialan liiketoimintaosaaminen, matkailualan kulttuuriosaaminen) liittyvät puutteet
 - Rahoitusmahdollisuuksien määrä (hankerahoitus tai muu ulkopuolinen rahoitus)
 - Rahoitusmahdollisuuksien soveltuvuus toiminnan kehittämiseen
 - Resurssit (taloudelliset tai henkilöstöresurssit)
 - Suomen kulttuurimatkailun maakuvaan liittyvät haasteet
 - Tiedonkulku
 - Yhteistyökumppaneiden löytäminen
 - Ei liity erityisiä haasteita
 - Muu haaste, mikä?
- Tarkenna halutessasi vastaustasi tai ehdota mahdollisia ratkaisuja haasteisiin.

Millaisia mahdollisuuksia liität kulttuurimatkailun kehittämiseen lähivuosien aikana? Voit esimerkiksi kertoa, mitä asioita mielestäsi tulisi edistää tai kuvailla, millainen olisi mielestäsi ihannetilanne kulttuurimatkailun näkökulmasta, kun kehittämistoimet on toteutettu.

Millaiset toimet ovat mielestäsi tärkeitä kulttuurimatkailun vahvistamiseksi? Arvioi alla olevien toimien tärkeyttä asteikolla 1-5, jossa 1=ei lainkaan tärkeä, 5=erittäin tärkeä.

1 Ei lainkaan tärkeä - 2 Ei kovinkaan tärkeä - 3 Jokseenkin tärkeä - 4 Tärkeä - 5 Erittäin tärkeä - En osaa sanoa

- Kansainvälinen yhteistyö
- Kulttuurimatkailun vaikuttavuuden seuranta
- Markkinointi
- Osaamisen kehittäminen

- Rahoitus (hanke- ja muu ulkopuolinen rahoitus)
- Suomen kulttuurisen ja kulttuurimatkailun maakuvan kehittäminen
- Toimintavalmiuksien parantaminen (capacity-building)
- Tuotekehitys
- Uudet kumppanuusmallit (esim. yksityisen ja julkisen sektorin väliset kumppanuudet)
- Verkostoituminen ja yhteistyö kotimaan toimijoiden kesken
- Yhteisten tavoitteiden asettaminen kulttuuri- ja matkailualojen toimijoiden kesken
- Tarkenna halutessasi vastaustasi tai kerro muusta toimesta, jolla kulttuurimatkailua voitaisiin mielestäsi vahvistaa.

Jos pidät osaamisen kehittämistä tärkeänä kulttuurimatkailun vahvistamiseksi, niin millaista osaamista toimijakentällä kannattaisi mielestäsi erityisesti vahvistaa? Valitse viisi tärkeintä.

- Asiakasymmärrys (palvelumuotoilu, kävijä- ja/tai kohderyhmätutkimukset, asiakaspalautteet, palveluiden kehittäminen yhdessä asiakkaiden kanssa)
- Tuotekehitys
- Omien sisältöjen tai palveluiden tuotteistaminen matkailijoille
- Palveluiden tai tuotteiden myynti
- Liiketoimintamallit tai muu kaupallinen osaaminen
- Markkinointi (esim. sosiaalinen media, Tripadvisor)
- Viestintä
- Digitaalinen osaaminen (esim. digitaalisten palveluiden kehittäminen)
- Saavutettavuus (palveluiden esteettömyyden vahvistaminen)
- Vastuullisuus (kestävä matkailu)
- Muu osaaminen, mikä?
- Tarkenna halutessasi vastaustasi.

Muita kommentteja tai palautetta kyselystä?

SNELLMANINKATU 1, HELSINKI
PL 23, 00023 VALTIONEUVOSTO
valtioneuvosto.fi
julkaisut.valtioneuvosto.fi

ISBN: 978-952-383-923-6 PDF
ISSN: 2490-0966 PDF